

SZERVEZETI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZAT

2. melléklet

Gyűjtököri szabályzat

Tartalomjegyzék

<u>A könyvtár gyűjtőköre.....</u>	<u>3</u>
<u>1. Formai szempontok(dokumentumtípusok).....</u>	<u>3</u>
<u>1.1.Papíralapú dokumentumok.....</u>	<u>3</u>
<u>1.2. Nem papíralapú dokumentumok.....</u>	<u>3</u>
<u>1.3. On-line elérhetőségű dokumentumok (előfizetett).....</u>	<u>3</u>
<u>2. Nyelv.....</u>	<u>3</u>
<u>3. Megjelenési idő.....</u>	<u>4</u>
<u>4. Tartalmi szempontok.....</u>	<u>4</u>
<u>4.1. Szépirodalom.....</u>	<u>4</u>
<u>4.2. Ismeretterjesztő és szakirodalom.....</u>	<u>4</u>
<u>4.3. Sajtótermékek.....</u>	<u>4</u>
<u>4.4. Mozgóképek, filmek.....</u>	<u>5</u>
<u>4.5. Kartográfiai kiadványok.....</u>	<u>5</u>
<u>4.6. Szoftver, adatbázis, prezentáció.....</u>	<u>5</u>
<u>4.7. Helyismereti anyagok.....</u>	<u>5</u>
<u>5. Példányszámok.....</u>	<u>5</u>
<u>6. Megőrzési kötelezettség.....</u>	<u>6</u>
<u>7. Tájékozódás és beszerzés forrásai.....</u>	<u>6</u>
<u>8. Állományapasztás.....</u>	<u>6</u>
<u>Könyvtári egységek – kölcsönözhető állomány.....</u>	<u>6</u>
<u>1. Felnőttkönyvtár.....</u>	<u>6</u>
<u>2. Gyermekkönyvtár.....</u>	<u>7</u>
<u>3. Fiókkönyvtár:.....</u>	<u>7</u>
<u>Béke Fiókkönyvtár:.....</u>	<u>7</u>
<u>Nem kölcsönözhető állományrészek.....</u>	<u>8</u>
<u>1. Olvasóterem.....</u>	<u>8</u>
<u>1.1 Felnőttkönyvtár.....</u>	<u>8</u>
<u>1.2. Gyermekkönyvtár.....</u>	<u>8</u>
<u>1.3. Béke Fiókkönyvtár.....</u>	<u>8</u>

2. Segédkönyvtárak.....	9
2.1. Tájékoztató segédkönyvtár.....	9
2.2. Állományalakító segédkönyvtár.....	9
2.3. Gyermekkönyvtári segédkönyvtár.....	9
3. Helyismereti különgyűjtemény.....	9
3.1. Szépirodalom.....	10
3.2. Ismeretterjesztő és szakirodalom.....	10
3.3. Időszaki kiadványok.....	10
3.4. Kartográfiai kiadványok.....	10
3.5. Önkormányzati értesítők, jegyzőkönyvek.....	10
3.6. Kéziratok, szakdolgozatok.....	10
3.6. Aprónyomtatványok.....	11
3.7. Állóképek, fényképek, diák.....	11
3.8. Mozgóképek, filmek.....	11
3.9. Hangdokumentumok.....	11
3.10. A könyvtár kiadványai.....	11

A könyvtár gyűjtőköre

A gyűjtőkörbe könyvtári használatra alkalmas formában megjelent dokumentumok tartoznak. Egyéni használatra kiadott művek (pl. munkafüzetek, nyelvkönyvek stb.) nem tartoznak a könyvtár gyűjtőkörébe. Egy adott mű többféle hordozón is beszerezhető. Ha a gyűjtőkörbe tartozó dokumentumhoz melléklet is tartozik, akkor az is beszerzésre kerül.

1. Formai szempontok (dokumentumtípusok)

1.1. Papíralapú dokumentumok

- könyv
- időszaki kiadvány
- térkép
- szabvány
- leporello
- aprónyomtatvány
- kézirat, szakdolgozat
- fénykép
- fénymásolat

1.2. Nem papíralapú dokumentumok

- mikrofilm
- diafilm, diakép
- hangoskönyv
- magnókazetta, magnószalag
- videoszalag
- CD
- DVD

1.3. On-line elérhetőségű dokumentumok *(előfizetett)*

2. Nyelv

válogatva: magyar nyelven megjelenő dokumentumok

nagyon erősen válogatva: angol, francia, német orosz, olasz, latin, lovári nyelvjáráások, szerb, horvát, lengyel

kivételesen: eredeti nyelvről angol, francia, német, orosz nyelvre fordított mű

3. Megjelenési idő

válogatva: kurrens dokumentumok

erősen válogatva: 1945 után megjelent irodalom az előzőhöz igazodva

nagyon erősen válogatva: 1945 előtt megjelent művek (eredeti vagy hasonmás kiadás)

4. Tartalmi szempontok

4.1. Szépirodalom

A szépirodalmi művek a tartalmas kikapcsolódás, élményszerzés, szórakozás mellett az általános, középiskolai és felsőoktatási tanulást, ismeretszerzést is szolgálják. A gyűjtőkörbe a magyar és a világirodalom klasszikusai, mérvadó mai alkotók művei, új stílusokat, formákat képviselő alkotások, bestsellerek, lektűrök, népköltészeti alkotások tartoznak.

Antológiák, évkönyvek, gyűjteményes munkák:

az egyes nemzetekhez, népcsoportokhoz (különös tekintettel a kisebb nemzetek, népcsoportok irodalmára), nyelvterületekhez, stílusokhoz, alkotói csoportokhoz, irodalomtörténeti korszakokhoz, ünnepekhez, témákhoz, egy-egy időszakhoz kötődő művek

Kritikai kiadások: csak a magyar irodalom klasszikusainak alkotásaiból

Életmű sorozatok: csak azokat a műveket, amelyek a gyűjtőkör részei, figyelembe véve az adott mű már meglévő példányszámait

Kötelező olvasmányok: a helyi általános és középiskolák által kijelölt művek

Képregény, manga: csak a műfaj klasszikusainak számító, mérvadó mai alkotások

Kizárva: nyelvtanilag igénytelen, pornográf, durván brutális, szadista, erősen „kísérleti” jellegű, erősen szélsőséges nézeteket tükröző mű

4.2. Ismeretterjesztő és szakirodalom

Az ismeretterjesztő és szakirodalom célja a tájékozódás, az „élethosszig tartó tanulás”, a korszerű ismeretek, információk megszerzésének segítése, a szabadidő eltöltéséhez, kikapcsolódáshoz kapcsolódó irodalom (utazás, hobbi stb.) biztosítása. A tanulást segítő irodalom a középiskolás és a felsőfokú képzésben résztvevők igényeit szolgálja, illetve ezekhez a tudásszintekhez igazodik.

Kizárva: erősen hipotetikus művek, erősen szélsőséges nézeteket tükröző művek

4.3. Sajtótermékek

Napilapok, hetilapok, folyóiratok, különszámok: a magyarországi, magyar nyelvű kínálatból a korszerű ismeretszerzést biztosító, a kikapcsolódáshoz, hobbihoz, az általános, a közép- és a felsőoktatáshoz, a város

és a vonzáskörzet életéhez köthető sajtótermékek.

Kizárva: nyelvileg igénytelen, erősen szélsőséges nézetek tükröző propagandisztikus kiadvány

4.4. Mozgóképek, filmek

A gyűjtőkörbe tartozó filmek magyar szinkronnal ellátott (ennek hiányában magyar felirattal rendelkező) kiadását gyűjtjük.

játékfilmek: az európai és a magyar filmvilág klasszikus és mai mérvadó alkotóinak legfontosabb munkái, irodalmi filmadaptációk minden korosztály számára

animációs filmek: csak az értékes magyar alkotások

dokumentumfilmek: csak az értékes magyar alkotások

Európán kívüli kontinensek filmtermése: a kiemelten értékes, díjazott alkotások, művészfilmek

színházi előadások: csak magyar színházak mérvadó előadásai

Kizárva: igénytelen, kommersz, durván pornográf, ideológiailag problémás alkotások

4.5. Kartográfiai kiadványok

Közigazgatási és domborzati térkép, atlasz: világtlasz, Magyarország, Fejér megye, Budapest, Székesfehérvár, Dunaújváros

történelmi atlasz, térkép: világtörténelem és Magyarország története

4.6. Szoftver, adatbázis, prezentáció

A könyvtári munkafolyamatok, az olvasók által használt számítógépes szolgáltatások üzemeltetéséhez szükséges dokumentumok.

A könyvtár által digitalizált tartalmak. (pl. újságok, könyvtárhasználati prezentáció stb.)

4.7. Helyismereti anyagok

Teljességre törekvően.

5. Példányszámok

Példányszámok kialakítása aktuálisan a már meglévő állomány, egy-egy mű kiadásai és a várható kereslet függvényében történik.

Összkönyvtári szinten az alábbi keretszámok a mérvadóak egy kiadásból:

Szépirodalom	1-3
Kötelező irodalom, olvasókör	1-10
Ismeretterjesztő és szakirodalom	1-2
Helytörténeti irodalom	1-5

Időszaki kiadványok	1-3
Nem nyomtatott, nem papír alapú kiadványok	1-2

6. Megőrzési kötelezettség

végleg: helytörténeti állomány, 3K és jogelődei, megyei könyvtári értesítő vagy szaklap, 1945 előtt megjelent mű

7. Tájékozódás és beszerzés forrásai

A gyűjtemény alakítása során figyelembe vesszük a meglévő állományt, a könyvtár ellátandó feladatait, valamint a használók igényeit. Fontos alapelv a minőségelvű, értékorientált gyűjtemény fenntartása.

A beszerzés történhet vétellel, ajándékozással.

Vétel: dokumentumrendeléskor a könyvtár elsődleges tájékozási forrása a könyvtárak állománygyarapítását segítő kiadvány és egyéb terjesztői-kiadói nyomtatott és elektronikus források, könyvesbolti ajánlat, vásárlás magánszemélytől.

Ajándék: szervezetektől, magánszemélyektől abban az esetben kerül az állományba, ha a dokumentum beletartozik a gyűjtőkörbe. A gyűjtemény részét nem képező dokumentumokat a könyvtár értékesítheti, ehhez az ajándékozással az ajándékozó hozzájárulását adja.

8. Állományapasztás

A gyűjtemény apasztása a mindenkor hatályos rendelet alapján történik.

A könyvtár állomány-nyilvántartásából a dokumentumok selejtezés vagy egyéb ok címén törölhetők.

A könyvtár állományában meglévő, de a könyvtár rendeltetésszerű feladatainak ellátására alkalmatlanná vált dokumentumok selejtezés esetén való törlésére tervszerű állományapasztás során vagy természetes elhasználódás folytán kerülhet sor.

- Tervszerű állományapasztás:
 - a dokumentum tartalmilag elavult
 - a dokumentum iránti olvasói igény csökkenése miatt a példányszám egy része fölöslegessé vált
 - a dokumentum nem illeszkedik a könyvtár érvényes gyűjtőkörébe
- Természetes elhasználódás:
 - a dokumentum rendeltetésszerű használatra alkalmatlanná vált, nem köttethető

A könyvtár állományából hiányzó dokumentumok egyéb okból a következő címeken törölhetők:

- elháríthatatlan esemény (vis maior)
- hiány
- kikölcsönzött és a kölcsönvevőnél elveszett, vagy megsemmisült, vagy megrongált, elveszett dokumentum

Az állományból való kivonásra szánt dokumentumokról törlési jegyzék készül. A törlés tényét a dokumentum-nyilvántartásokban jelöljük.

Könyvtári egységek – kölcsönözhető állomány

1. Felnőttkönyvtár

szépirodalom

válogatva: a magyar nyelven megjelenő művek

nagyon erősen válogatva: eredeti nyelven angolul, franciául, németül, oroszul megjelenő művek

ismeretterjesztő és szakirodalom

válogatva: tudománytörténet, könyvtártudomány, médiaismeret, -történet, filozófia, pszichológia, vallástudomány, -történet, szociológia, szociográfia, belpolitika, külpolitika, pedagógia, nevelés, közművelődés néprajz, folklór, számítástechnika, természettudományok, mentálhigiéné, egészséges életmód, gyógyítás, művészettörténet, irodalomelmélet, magyar irodalomtörténet, útikönyvek, honismeret, életrajz, magyar történelem

erősen válogatva: ezoterika, közgazdaság, jog, műszaki tudományok, háztartás, mezőgazdaság, szervezés, marketing, nyelvtudomány, nyelvtanulást segítő könyvek, szótárak, egyes nemzetek irodalmának története, egyes országok történelme

nagyon erősen válogatva: egyes nemzetek irodalomtörténetéről, történelméről, honismeretéről szóló szakirodalom világnyelveken

időszaki kiadványok: válogatva

mozgóképek, filmek: válogatva

kizárva: aprónyomatvány, fénykép, fénymásolat, kézirat, szabvány, szakdolgozat, térkép

2. Gyermekkönyvtár

szépirodalom

válogatva: az óvodás és az általános iskolai korosztály számára befogadható magyar nyelven megjelenő alkotások

erősen válogatva: az egyes népek, nemzetek magyar nyelven megjelent népköltészeti alkotásai

ismeretterjesztő irodalom

válogatva: az óvodai és általános iskolai korosztály információszerzéséhez, tanulásához, tudásszintjükhöz igazodó, középiskolai felkészüléséhez kapcsolódó magyar nyelvű irodalom

időszaki kiadványok

erősen válogatva: a magyar nyelven megjelenő, az óvodás és általános iskolás korosztály számára befogadható kiadványokból

kizárva: aprónyomatvány, fénykép, fénymásolat, képregény, manga, kézirat, szabvány, szakdolgozat, térkép, nem nyomtatott, nem papíralapú dokumentumok

3. Fiókkönyvtár:

Az adott városrész gyermek és felnőtt korosztálya számára biztosítja a közkönyvtári ellátást a látogatók sajátos igényeihez igazodva és figyelembe véve a Felnőtt- és a Gyermekkönyvtár állományát, szolgáltatásait.

Béke Fiókkönyvtár:

szépirodalom:

erősen válogatva: magyar nyelven megjelenő művek

szakirodalom:

nagyon erősen válogatva

időszaki kiadványok:

nagyon erősen válogatva: magyar nyelvű Magyarországon megjelenő kiadványok

kizárva: aprónyomtatvány, fénykép, fénymásolat, képregény, manga, kézirat, szabvány, szakdolgozat, térkép, nem nyomtatott, nem papíralapú dokumentumok

Nem kölcsönözhető állományrészek

1. Olvasóterem

Az olvasóterem állománya az általános, közérdekű és az egyes tudomány- és ismeretágakhoz kapcsolódó alapinformációkhoz való hozzáférést biztosítja.

1.1 Felnőttkönyvtár

válogatva: általános, életrajzi és szaklexikonok, enciklopédiák, tudományterületek bibliográfiái, összefoglaló művei, monográfiák, adattárak, határozók, atlaszok, képzőművészeti albumok, világnyelvek és a latin nyelv nagyszótárai, a magyar és a világnyelvek értelmező, etimológia, helyesírási szótárai, repertóriumok magyar nyelven

erősen válogatva:

általános és irodalmi lexikonok, enciklopédiák, kulturális, irodalomtörténeti, történelmi, országismereti összefoglalók ~~angol, német, orosz, francia nyelven~~

folyóiratokban, tanulmánygyűjteményekben megjelent és a Műelemzések adatbázisban feltárt irodalomelméleti, -történeti, kritikai írások, műelemzések fénymásolatban

nagyon erősen válogatva:

magyar nyelvű szépirodalmi gyűjteményes munkák (szöveggyűjtemény, ünnepek)

statisztikai évkönyvek: csak a KSH által kiadott Statisztikai évkönyv, Demográfiai évkönyv, Területi statisztikai évkönyv, magyar népszámlálási adatok

1.2. Gyermekkönyvtár

nagyon erősen válogatva: az általános iskolai korosztály számára szükséges és befogadható információkat tartalmazó magyar nyelvű általános, életrajzi és szaklexikonok, enciklopédiák, atlaszok, a magyar nyelv értelmező, helyesírási szótárai

nagyon erősen válogatva: magyar nyelvű szépirodalmi gyűjteményes munkák (szöveggyűjtemény, ünnepek)

1.3. Béke Fiókkönyvtár

nagyon erősen válogatva: magyar nyelvű általános, életrajzi és szaklexikonok, enciklopédiák, atlaszok, a magyar nyelv értelmező, helyesírási szótárai

2. Segédkönyvtárak

Az adott területen folyó munkát segítő magyar nyelvű bibliográfia, szakirodalom, szabvány, nyomtatott vagy elektronikus formában

2.1. Tájékoztató segédkönyvtár

válogatva: a közkönyvtári, városi könyvtári munka minden területével, a magyar könyvtári rendszerrel kapcsolatos magyar nyelvű szakirodalom, a különböző szintű könyvtárosképzés tankönyvei, példatárai, a magyar szakmai egyesületek kiadványai, évkönyvei, a könyvtárban folyó munkafeladatok elvégzéséhez szükséges könyvtári szabványok

2.2. Állományalakító segédkönyvtár

teljességgel: Magyar Nemzeti Bibliográfia

válogatva: az állományalakító és feltáró munkához szükséges magyar nyelvű szakirodalom, könyvtári szabványok

2.3. Gyermekkönyvtári segédkönyvtár

válogatva: a gyermekkönyvtári munkát segítő szakirodalom

3. Helyismereti különgyűjtemény

Adott településen működő közkönyvtár felelős a településre vonatkozó információk összegyűjtéséért, feltárásáért, megőrzéséért és szolgáltatásáért. A helyismereti gyűjtőmunka a város és vonzáskörzetéhez tartozó települések valamint Fejér megye életéhez, történetéhez köthető, a nyilvánosság számára megjelentetett információk, ill. dokumentumok gyűjtésére és a helyi alkotók műveire terjed ki. Egyes esetekben nem publikus anyagok is a helytörténeti gyűjtemény részeit alkotják. Ha a dokumentumnak csak egy része tartozik a gyűjtőkörbe, akkor az adott fejezet, tanulmány, rész stb. kerül másolatban a

különgyűjteménybe. A helyismeret része a helytörténeti adatbázis, melynek építése folyamatos. Az online forrásokban megjelenő információk ott kerülnek feltárássra. Az adatbázis szerkesztéséről gyűjtőköréről külön szabályzat rendelkezik.

Vonzáskörzethez tartozó települések: Baracs, Előszállás, Kisapostag, Kulcs, Mezőfalva, Nagykarcsony, Nagyvenyim, Perkáta, Rácalmás.

Helyi alkotó, előadók: alkotómunkásságának jelentős részét az adott településen fejtette ki

3.1. Szépirodalom

teljességre törekedve:

megyei és helyi antológiák

helyi szerzők alkotásai, amelyeket az adott településen alkotott, függetlenül a tartalomtól

nem helyi szerzők, tartalmában a településekhez köthető alkotásai

3.2. Ismeretterjesztő és szakirodalom

teljességre törekedve: monográfiák, bibliográfiák, konferenciaanyagok, adattárak, tanulmányok, újságcikkek, amelyek a városhoz és a vonzáskörzet településeihez köthetők

válogatva: Fejér megyével kapcsolatos dokumentumok

3.3. Időszaki kiadványok

teljességre törekedve:

a városban megjelenő (nem intézményi) újságok, folyóiratok; kivétel a hirdetési újságok

Fejér megyei, kistérségi, városi statisztikai évkönyv

válogatva:

a vonzáskörzet településein megjelenő helyi újságok, folyóiratok

Dunaújvárosban működő intézmények kiadványai, különös tekintettel az üzemi, iskolai és kulturális kiadványokra

3.4. Kartográfiai kiadványok

Dunaújváros közigazgatási, domborzati térképei, atlaszai függetlenül a kiadási évtől

Dunaújvárosra vonatkozóan:

3.5. Önkormányzati értesítők, jegyzőkönyvek

teljességgel:

közgyűlésének jegyzőkönyvei elektronikus formában

közgyűlésének jegyzőkönyvei nyomtatott formában

hatályos önkormányzati rendeletek, határozatok
a város kulturális életével foglalkozó beszámolók, tervek

3.6. Kéziratok, szakdolgozatok

teljességre törekedve:

a dunaujvárosi könyvtárüggyel kapcsolatos szakdolgozatok
a dunaujvárosi könyvtár éves beszámolóit, munkatervei
helyi szerzők, a város életében meghatározó szerepet játszó személyek visszaemlékezései

válogatva:

teljes egészében Dunaújvárossal vagy intézményeinek történetével, működésével kapcsolatos
szakdolgozatok

3.6. Aprónyomtatványok

teljességre törekedve: a dunaujvárosi könyvtár és jogelődeinek kiadványai

3.7. Állóképek, fényképek, diák

válogatva: városképek, közintézmények, közterületek, képzőművészeti alkotások, a könyvtár életével
kapcsolatos képek

3.8. Mozgóképek, filmek

teljességre törekedve:

helyi alkotók művei
helyi kábeltévék könyvtárral kapcsolatos anyagai (nem csak híryanag)
nem helyi alkotók várossal kapcsolatos játék- és dokumentumfilmjei
a várostörténettel kapcsolatos helyi konferenciák anyaga

3.9. Hangdokumentumok

teljességre törekedve:

helyi szerzők, a város életében meghatározó szerepet játszó személyek visszaemlékezései
helyi alkotók, előadók zenei dokumentumai
helyi rádiók hosszabb (nem hír jellegű) műsorai a könyvtárral kapcsolatban

3.10. A könyvtár kiadványai

Teljességgel

Hatálybalépés

A Szervezeti és működési szabályzat Dunaújváros Megyei Jogú Város Önkormányzatának közgyűlése által elfogadott időpontja: 2021.....**05. 17.**